

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแพร่ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่	
ผู้เขียน	นางสาวสรัญญา ตันศิริ	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
	รองศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแพร่ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแพร่ ในระบบการจัดการขยะ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่หนึ่ง การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาขยะ และการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมร่วมกับเทศบาลเมืองแพร่ ขั้นตอนที่ สอง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย ซึ่งประกอบด้วย 3 กิจกรรม ตามแนวคิดการจัดการขยะแบบ 3Rs ได้แก่ การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ และการรีไซเคิล ขั้นตอนที่ สาม การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงานการแก้ไขปัญหาขยะของเทศบาล 2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแพร่จำนวน 391 คน โดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแพร่ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในระบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองแพร่ ในขั้นตอนที่ หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาขยะ และการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมร่วมกับเทศบาล

เมืองแพร่ และในขั้นตอนที่ สาม คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงานการแก้ไข ปัญหาขยะของเทศบาล ขั้นตอนที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแพร่เข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ขั้นตอนที่สอง คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยตามแนวคิดการจัดการขยะแบบ 3Rs

ประชาชนส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 34.2 มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยจูงใจที่เทศบาลจัดทำ ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะ และโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะที่เทศบาลจัดทำขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 41.4 มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางต่อปัจจัยด้านโครงสร้างที่เทศบาลจัดทำซึ่งหมายถึง จำนวนถังขยะที่เพียงพอ มีการเก็บรวบรวมขยะและสถานที่ในการกำจัดขยะที่เหมาะสม และประชาชนส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 32.2 มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางต่อปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ช่องทางในการติดตาม ประเมินผล และรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินระบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล

และจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยที่มีต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน พบว่า ปัจจัยจูงใจที่เทศบาลจัดทำมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยตามแนวคิด 3Rs ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนการค้นหาปัญหาขยะ สาเหตุของปัญหา และการวางแผนดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาขยะในระดับน้อย เนื่องจากปัจจัยจูงใจที่ทางเทศบาลจัดทำได้ส่งเสริมการให้ความรู้ และการเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการขยะตามแนวคิด 3Rs มากกว่าการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาขยะ และการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม และขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงานการแก้ไขปัญหาขยะ ส่วนปัจจัยโครงสร้างในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยตามแนวคิด 3Rs ในระดับน้อย เนื่องจากปัจจัยโครงสร้างที่เทศบาลจัดทำเช่น การจัดถังขยะแบบแยกประเภทไม่มีความเพียงพอ การเก็บขนขยะยังก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ เป็นต้น

Thesis Title People's Participation in Waste Management in Mueang Phrae Municipality, Mueang District, Phrae Province

Author Ms.Saranya Tansiri

Degree Master of Public Administration

Thesis Advisory Committee

Lecturer Dr.Udomchoke Asawimalkit

Advisor

Associate Professor Pairat Trakarnsirinont

Co-advisor

ABSTRACT

This is a study of people's participation in waste management programs in Mueang Phrae municipality, Mueang District, Phrae Province has three main objectives ; 1) to study people's participation in waste management programs in Mueang Phrae municipality in 3 cycles of waste management system, the first is investigation of waste problem and its causes in activity planning with the Mueang Phrae municipality, the second is participation in action for waste management programs using the 3Rs: reduce reuse and recycle concept and the last is following up and evaluation of the Mueang Phrae municipal waste management programs, 2) to study people's participation factors in waste management programs 3) to study on the relationship between the people's participation in waste management program factors and the people's participation in waste management programs. This study is a quantitative research which uses questionnaires to collect data from 391 Mueang Phrae municipality people

The study found that the majority of Mueang Phrae people don't participate in the Mueang Phrae municipal waste management programs in the first stage: investigation of waste problem and its causes and participation in activity planning with Mueang Phrae municipality and in the third stage: following up and evaluation of the Mueang Phrae municipal waste

management. The stage which people participate the most is the second stage: participation in action for waste management programs using the 3Rs concept.

34.2 percent of people have high level of attitude towards the motivation factor which means knowledge of waste management and programs that the Mueang Phrae municipality gives to their citizens. 41.4 percent of people have medium level of attitude towards the municipality the physical waste management factors such as a sufficient separate bin, an appropriate waste management methods and a refuse disposal area. And 32.2 percent of people have medium level of attitude towards the other factor involving an people opportunities to acknowledge, to follow up and to evaluate on a waste management program.

The relationship between the people's participation factors in waste management programs and the people's participation in waste management programs, show that the motivation factor relates to the people's participation in the second stage: participation in action for waste management programs using the 3Rs concept in a medium level and relates to the people's participation in the first stage: investigation of waste problem and its causes and participation in activity planning with the Mueang Phrae municipality in a low level because a municipality waste management campaigns emphasize on a people's participation in "3Rs" system of reduce, reuse, and recycle than a participation in a stage of identify the problem, its causes and plan a solution to the problem with Mueang Phrae municipality or a stage of follow up and to evaluate on a waste management program. And the physical waste management factor relates to the people's participation in the second stage: participation in action for waste management programs using the 3Rs concept in a low level because waste management infrastructures such as separate bins, waste management methods and refuse disposal area, were not provided appropriately.